

KDB: 3473
084. Z Jølstra

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

KOPI

TKGL Advokatfirma
v/advokat Geir Uglum
Postboks 1484 Vika
0116 OSLO

NVE 200203478 - 1
S.beh.: KT / KTV /
02 .09. 2002
Arkivkode:
Sek.kode:
TE dato/sign.: RFL 1/9-02

Deres ref

Vår ref
OED 2002/1242 JJ

Dato
29 AUG 2002

Sunnfjord Energi AS. Endring av konsesjonsvilkår i bruksrettskonsesjon for Stakaldefossen

Det vises til søknad av 19.06.2002 vedrørende ovennevnte.

1. Oversikt over saken

Saken gjelder søknad fra Sunnfjord Energi AS om endring av vilkår i tillatelse gitt til L/L Svultingen ved kgl. res 9. mai 1953 for erverv av bruksrett til vanfall i Stakaldefossen i Jølstravassdraget i Sogn og Fjordane.

Søknaden gjelder endring av bruksrettskonsesjon fra tidsbegrenset til ubegrenset tid, samt enkelte mindre endringer av vilkår som i dag er blitt uaktuelle.

Grunnlaget for søknaden er at eiersammensetningen i Sunnfjord Energi AS tilsier at selskapet oppfyller kravene til offentlig eierskap, jf. industrikonsesjonsloven § 4.

2. Søknaden

Søknaden fra Sunnfjord Energi AS lyder som følger:

" 1 Bakgrunn

På vegne av Sunnfjord Energi AS søkes det herved om at konsesjonen for erverv av bruksrett til vannfall i Stakaldefossen i Jølstravassdraget, meddelt L/L Svultingen ved kgl res 9 mai 1953 endres til å gjelde på ubegrenset tid, herunder søkes det om endring av enkelte vilkår i konsesjonen.

Sunnfjord Energi AS har hovedkontor i Førde og driver virksomhet knyttet til kraftproduksjon, kraftomsetning og drift av regional- og distribusjonsnett. Selskapet eies av BKK AS og kommunene Førde, Fjaler, Gaular, Jølster, Hyllestad, Solund og Naustdal (bilag 1). Sunnfjord Energi AS tilfredsstiller dermed vilkårene i industrikonsesjonsloven § 4 for å få konsesjon på ubegrenset tid.

2 Konsesjoner mv

2.1 Bruksrettskonsesjon meddelt L/L Svultingen for erverv av bruksrett til vannfall i Stakaldefossen

L/L Svultingen fikk ved kgl res 9 mai 1953 konsesjon etter industrikonsesjonsloven kap I for å erverve bruksrett til vannfallsrettigheter i Stakaldefossen i Jølstravassdraget (bilag 2). Konsesjonen ble gitt med varighet frem til 9 mai 2003 (post 16).

2.2 Unntak fra konsesjonsplikt og forkjøpsrett for fusjon med Sunnfjord Energiverk og Ytre Sogn og Sunnfjord Energiverk

L/L Svultingen, Sunnfjord Energiverk og Ytre Sogn og Sunnfjord Energiverk fusjonerte med virkning fra 31 desember 1996, med L/L Svultingen som overtagende selskap. L/L Svultingen skiftet ved fusjonen navn til Sunnfjord Energi AS.

Sunnfjord Energi AS, som altså er en videreføring av L/L Svultingen, ble ved Olje- og energidepartementets samtykke av 15 august 1997 meddelt unntak fra konsesjonsplikt og forkjøpsrett etter industrikonsesjonsloven § 1, fjerde ledd for ervervet av vannfallsrettigheter fra Sunnfjord Energiverk og Ytre Sogn og Sunnfjord Energiverk. Unntaket ble gitt på vanlige vilkår (bilag 3).

De rettigheter denne søknaden omfatter var ikke gjenstand for overdragelse, da L/L Svultingen var overtagende selskap ved fusjonen. Vilkårene for unntaket av 15 august 1997 er derfor ikke knyttet til de rettigheter denne søknaden omfatter.

3 Eierskapet til fallrettighetene

Utbyggingen av Stakaldefossen ble gjennomført ved at L/L Svultingen 14 juli 1951 inngikk en avtale med grunneierne ved vassdraget om håndgivelse av fallrettighetene (bilag 4).

Det ble deretter inngått en kontrakt der kommunene Lavik, Hyllestad, Fjaler, Gaular, Førde, Naustdal og Askvoll kjøpte rettighetene fra grunneierne (bilag 5). Kommunene leide deretter fallene ut til L/L Svultingen i "så lang tid som L/L Svultingen får konsesjon på å nytta han". Konsesjon ble gitt for 50 år ved kgl res 9 mai 1953.

L/L Svultingen fikk i avtalen "rett til på same vilkår og for like lang tid til å nye oppatt leiga såframt det er lovleg høve til det". Sunnfjord Energi AS har i brev av 14 juni 2002 til kommunene som eier vannfallene erklært at selskapet ønsker å benytte seg av denne retten til forlengelse (bilag 6).

4 Søknaden

I medhold av industrikonsesjonsloven § 5 a, annet ledd, jf § 27 søkes det om at bruksrettskonsesjonen gitt ved kgl res 9 mai 1953 endres slik at konsesjonen gis på ubegrenset tid. Som følge av dette søkes det om at vilkåret i konsesjonens post 16, første ledd endres slik at konsesjonen gjelder for ubegrenset tid, men begrenset til den tid leieforholdet med kommunene varer.

Det søkes videre om at konsesjonens post 1 oppheves i sin helhet. Bakgrunnen er at vilkårene i det alt vesentlige både er unødvendige og i strid med overordnede EØS-regler.

Vilkårenes post 1 har følgende ordlyd:

"Selskapets styre (direksjon og representantskap) skal ha sitt sete her i riket og skal til enhver tid utelukkende bestå av norske statsborgere.

Selskapets aksjer eller parter skal lyde på navn. De kan ikke med rettsvirkning tegnes, erverves eller eies av eller pantsettes til andre enn staten, norske kommuner, norske statsborgere, Norges Bank, eller med vedkommende regjeringsdepartements godkjenning andre norske banker eller selskaper."

Første ledd om styre og sete samt annet ledds annet punktum om hvilke rettssubjekter som kan eie aksjer gir preferanser til nasjonale interesser. Ved lovendring 27 november 1992 nr 119 ble industrikonsesjonsloven endret i forbindelse med EØS-avtalens ikrafttredelse. Ved denne endringen opphevet man de lobestemte konsesjonsvilkår i industrikonsesjonsloven som var identisk med de konsesjonsfastsatte vilkår i pkt 1 i konsesjonen. Departementet uttalte da uttrykkelig i Ot.prp. nr 82 (1991-92) side 6, jf side 5 at denne type vilkår ikke er forenlig med EØS-avtalen. Det ble også påpekt at de ikke var i tråd med målet om en mer markedsbasert kraftomsetning.

Vi antar at grunnen til at man ikke foretok samme endring i de enkelte konsesjonsvilkår var at det ville krevet en omfattende og svært tidkrevende gjennomgang av de gitte konsesjoner. I og med at vilkårene er i strid med EØS-reglene og derfor ikke kan håndheves er det ønskelig at vilkåret i konsesjonen av 9 mai 1953 nå oppheves.

Noen form for særlig godkjenning av selskapsstruktur som vilkår i den enkelte konsesjon bør i det hele tatt ikke oppstilles. Dette vil være stridende mot den moderne, generelle regulering man har gitt av dette i industrikonsesjonsloven §§ 4 og 5 og vil bare virke kompliserende og forvirrende for den enkelte konsesjonær. I moderne konsesjoner har man ingen slik regulering i det hele tatt. Vi er også kjent med at man tidligere har fjernet slike vilkår.

Ut over dette angir annet ledd, første punktum at aksjene skal lyde på navn. Denne bestemmelsen synes å reflektere eldre aksjelovgivning. I dag registreres aksjeeiere i en

aksjeeierbok i medhold av aksjeloven § 4-5. Konsesjonens bestemmelse er derfor foreldet og bør utgå.

Som det fremgår ovenfor er det vår konklusjon at post 1 i konsesjonen bør utgå i sin helhet. Det søkes derfor om at konsesjonsvilkårenes post 1 oppheves i sin helhet.

Da Olje- og energidepartementet ved kgl res 25 august 2000 fikk delegert myndighet til selv å endre konsesjonsvilkår etter industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven, legger vi til grunn at søknaden kan behandles uten å måtte forelegges Kongen i statsråd i form av en kongelig resolusjon.

Siden beslutningskompetansen for de endringer det søkes om er delegert til OED, samt at konsesjonene blir i overensstemmelse med någjeldende praktisering av industrikonsesjons- og vassdragsreguleringslovens bestemmelser, antar vi at det ikke er nødvendig å sende søknaden til høring i NVE og/eller til distriktet. "

3. Olje- og energidepartementets merknader

Det er søkt om endring av konsesjonsvilkår, som vil medføre endring av konsesjonen fra å være tidsbegrenset til å gjelde på ubegrenset tid. Det er videre søkt om enkelte mindre endringer som medfører bortfall av konsesjonsvilkår som i dag er blitt uaktuelle.

Nåværende konsesjon inneholder tillatelse til erverv av bruksrett til vannfall.

Hjemmel for behandling av foreliggende endringssøknad er industrikonsesjonsloven § 27.

Myndighet til å endre vilkår etter industrikonsesjonsloven § 27 var tidligere tillagt Kongen. Ved kongelig resolusjon 25. august 2000 ble Olje- og energidepartementet delegert fullmakt til å endre konsesjonsvilkår i medhold av ovennevnte bestemmelse.

Etter industrikonsesjonsloven § 4, 1. jf. 3. ledd, kan bruksrettskonsesjoner gis på ubegrenset tid dersom selskapet er minst 2/3 offentlig eid. En forutsetning er at kraften nyttes til alminnelig kraftforsyning, og at hensynet til allmenne interesser ikke taler imot.

Sunnfjord Energi AS er et selskap som er 100 % offentlig eiet, jf. den oversikt over eierfordelingen som er referert i søknaden.

Olje- og energidepartementet finner at vilkårene i industrikonsesjonsloven § 4, 1. jf. 3. ledd er oppfylt. Konsesjonen kan derfor endres til å gjelde på ubegrenset tid, men likevel begrenset til den tid det foreligger leieavtale som gir bruksrett til vannfallet.

Departementet finner også grunnlag for å innfri søknaden om å oppheve post 1 i sin helhet, da en finner at dette vilkåret er blitt unødvendig etter lovendring som følge av EØS-avtalen.

Som en følge av ovennevnte gjøres følgende endring i tillatelse gitt ved kgl. res. av 9. mai 1953 for L/L Svultingen til å erverve bruksrett til Stakaldefossen i Sogn og Fjordane:

Betingelsen post 1 bortfaller. Nåværende post 2 blir ny post 1, osv.

Ny post 15 første ledd i betingelsene skal lyde:

"Konsesjonen gis på ubegrenset tid, dog begrenset til den tid det foreligger leieavtale for bruk av fallrettighetene.

Departementet bemerker at en endring av konsesjonsvilkår fra tidsbegrensning til ubegrenset tid ikke innebærer noen innskrenkning i departementets adgang til å revidere tidligere gitte konsesjoner, jf. lov om endringer i vassdragsreguleringsloven m. fl. 19. juni 1992 nr. 62 VI nr. 3. Denne bestemmelsen innebærer at konsesjonen kan revideres 50 år etter konsesjonstidspunktet.

Ny post 15 annet ledd i betingelsene skal lyde:

"Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til revisjon etter 50 år regnet fra 9. mai 1953. Dersom vilkårene blir revidert har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår."

Nåværende første ledd blir nytt tredje ledd.

Etter fullmakt

P. H. Høisveen
ekspedisjonssjef

Harald Solli
avdelingsdirektør

Kopi: NVE